Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0104

Strategija Global Gateway – posledice in usmeritev v prihodnje

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. marca 2026 o strategiji Global Gateway – posledice in usmeritev v prihodnje (2025/2073(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 21 Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in zlasti členov 208 in 322(1),

– ob upoštevanju skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Komisije z dne 30. junija 2017 z naslovom Novo evropsko soglasje o razvoju – „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“[1],

– ob upoštevanju evropskega soglasja o humanitarni pomoči ter povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, ki sta jo potrdila Svet in Komisija,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009[2] (v nadaljnjem besedilu: uredba NDICI – Globalna Evropa),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)[3],

---

1 UL C 210, 30.6.2017, str. 1.
2 UL L 209, 14.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 UL L 330, 20.9.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 25. novembra 2020 z naslovom Akcijski načrt EU za enakost spolov III (GAP III) – ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU (JOIN(2020)0017),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. septembra 2021 o strategiji EU za sodelovanje v indijsko-pacifiški regiji (JOIN(2021)0024),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 2. oktobra 2024 z naslovom Vzpostavljanje trajnostnih mednarodnih partnerstev kot Ekipa Evropa (JOIN(2024)0025),

– ob upoštevanju akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024,

– ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic in njegovega pomena za vključujoč, trajnosten in pravičen gospodarski razvoj,

– ob upoštevanju globalne zdravstvene strategije EU,

– ob upoštevanju Sklepa Sveta z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje[4],

– ob upoštevanju dopisa Sveta z dne 28. oktobra 2022 o delovnem dogovoru za upravljanje strategije Global Gateway,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 21. junija 2024 o vmesni oceni instrumenta NDICI – Globalna Evropa in z dne 21. novembra 2023 o pristopu Ekipe Evropa,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. oktobra 2025 o izvajanju strategije EU za sodelovanje v indijsko-pacifiški regiji,

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 16. julija 2025 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Globalna Evropa (COM(2025)0551),

– ob upoštevanju mnenja Evropskega računskega sodišča 03/2024, priloženega oceni jamstva za zunanje delovanje, ki jo je pripravila Komisija, in objavljenega 12. decembra 2024,

---

4 UL L 201, 3.8.2010, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 17/2025 z dne 16. septembra 2025 z naslovom Pomoč EU za trgovino za najmanj razvite države – Obravnava potrebe, vendar ni na dobri poti, da bi bil dosežen cilj za leto 2030,

– ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je v EU začela veljati 22. januarja 2011 v skladu s Sklepom Sveta št. 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009,

– ob upoštevanju resolucije OZN št. 70/1 z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (Agenda 2030), ki je bila sprejeta na vrhu OZN o trajnostnem razvoju 25. septembra 2015 v New Yorku in opredeljuje cilje trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju Pariškega sporazuma, sprejetega 12. decembra 2015 na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti njegovih določb v zvezi s prilagajanjem, odpornostjo in podporo najranljivejšim državam,

– ob upoštevanju sklepov drugega svetovnega vrha o socialnem razvoju, ki je potekal od 4. do 6. novembra 2025 v Dohi in na katerem je bilo ponovno potrjeno, da so socialni razvoj, splošna socialna zaščita ter boj proti revščini in neenakosti bistveni stebri trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju okvira Združenih narodov za sodelovanje na področju trajnostnega razvoja kot glavnega instrumenta za načrtovanje in izvajanje razvojnih dejavnosti Združenih narodov na državni ravni,

– ob upoštevanju akcijske agende iz Adis Abebe o financiranju razvoja, sprejete na tretji mednarodni konferenci o financiranju razvoja od 13. do 16. julija 2015 v Adis Abebi v Etiopiji, in sklepnega dokumenta o seviljski zavezi, sprejetega na četrti mednarodni konferenci o financiranju razvoja od 30. junija do 3. julija 2025 v Sevilli v Španiji,

– ob upoštevanju osnutka memoranduma o soglasju med EU in Republiko Južno Afriko o partnerstvu za čisto trgovino in naložbe, podpisanega 20. novembra 2025,

– ob upoštevanju memoranduma o soglasju med EU in Republiko Južno Afriko o vzpostavitvi strateškega partnerstva na področju trajnostnih vrednostnih verig mineralov in kovin, podpisanega 20. novembra 2025,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o povezljivosti in odnosih med EU in Azijo[5],

---

5 UL C 456, 10.11.2021, str. 117.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2022 o prihodnjem evropskem finančnem ustroju za razvoj[6],

– ob upoštevanji resolucije z dne 12. decembra 2023 o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2024 o varnostnih in obrambnih posledicah kitajskega vpliva na kritično infrastrukturo v Evropski uniji[8],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2024 o oblikovanju celovite evropske pristaniške strategije[9],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2025 o izvajanju skupne zunanje in varnostne politike – letno poročilo za leto 2024[10],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2025 o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju – letno poročilo za leto 2024[11],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. maja 2025 o nadzoru nad finančnimi dejavnostmi Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2023[12],

– ob upoštevanju svojega sklepa z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek III – Komisija, izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad[13],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2025 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja pred političnim forumom na visoki ravni 2025[14],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

---

6 UL C 167, 11.5.2023, str. 57.
7 UL C, C/2024/4163, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 UL C, C/2024/5719, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 UL C, C/2024/5716, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
10 UL C, C/2025/4388, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 UL C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
12 UL C, C/2026/574, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0077.
14 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0159.

– ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj v skladu s členom 59 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za mednarodno trgovino,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj (A10-0045/2026),

A. ker je bila strategija Global Gateway vzpostavljena 1. decembra 2021 z namenom, da bi postala vodilni okvir EU za trajnostno povezljivost in globalne naložbe ter alternativa kitajski pobudi En pas, ena pot, pa tudi za usklajevanje s širšim ciljem mednarodne skupnosti glede spodbujanja udeležbe zasebnega sektorja, da bi razvojno financiranje preraslo iz milijard v bilijone, namenjene obravnavanju najdražjih vidikov ciljev trajnostnega razvoja; ker gre za strategijo in politično pobudo, ki sama po sebi ni instrument ali uredba; ker pravni okvir in financiranje strategije Global Gateway temeljita na finančni strukturi zunanjega delovanja EU, zlasti na politiki razvojnega sodelovanja EU in proračunu zanjo ter natančneje na instrumentu NDICI – Globalna Evropa;

B. ker bo strategija Global Gateway, če se bo pravilno izvajala in sporočala, v razmerah večjega geopolitičnega rivalstva in negotovosti s spodbujanjem pametnih, čistih in varnih povezav med EU in njenimi partnerji na področju digitalnih tehnologij, energetike in prometa ter krepitvijo zdravstvenih, izobraževalnih in raziskovalnih sistemov po vsem svetu v okviru Agende 2030 in ustreznih ciljev trajnostnega razvoja povečala geopolitično težo in prepoznavnost EU na svetovnem prizorišču ter obnovila industrijsko konkurenčnost Evrope, zmanjšala njene odvisnosti v kritičnih sektorjih in uravnotežila vse večji vpliv Kitajske;

C. ker se najbolj oddaljene regije ter čezmorske države in ozemlja (ČDO) EU nahajajo blizu strateških območij za razvoj projektov strategije Global Gateway; ker razvoj teh območij pozitivno vpliva na varnost in blaginjo najbolj oddaljenih regij in ČDO;

D. ker financiranje EU v okviru strategije Global Gateway ne sme koristiti subjektom, ki spodkopavajo evropsko varnost in gospodarske interese, vključno s podjetji, za katera veljajo sankcije EU, podjetji v lasti ali pod nadzorom držav, ki so sistemski konkurenti, ali gospodarskimi subjekti, vpletenimi v izogibanje sankcijam, prenose blaga z dvojno rabo v Rusijo ali druge sovražne dejavnosti; ker bi moralo biti sodelovanje v projektih strategije Global Gateway pogojeno s popolno skladnostjo z omejevalnimi ukrepi EU in verodostojnimi prizadevanji za preprečevanje izogibanja;

E. ker sta geopolitični vpliv in zmožnost sklepanja dolgoročnih partnerstev v obojestransko korist v veliki meri odvisna od gospodarske moči, dostopa do trgov in institucionalne zmogljivosti, pa tudi od vzajemno dogovorjenih časovnih načrtov; ker bi morali partnerstvo in naložbe strategije Global Gateway temeljiti na

vzajemnosti ter dokazljivih in oprijemljivih medsebojnih koristih in interesih; ker bodo potrebne nove rešitve, prilagojene konkretnim okoliščinam, da bi odnosi med donatorji in prejemniki prerasli v obojestransko koristna naložbena partnerstva;

F. ker medsebojna odvisnost na digitalnem področju, v energetiki in dobavnih verigah ustvarja priložnosti in ranljivosti za EU; ker učinkovito vključevanje zasebnega sektorja in izvajanje projektov, ustrezno financiranje in tesno usklajevanje s partnerji, vključno s civilno družbo, prispevajo k verodostojnosti EU kot globalnega akterja;

G. ker je v interesu EU, da spodbuja socialni, gospodarski, človeški in okoljski razvoj, tudi prek partnerstev s civilno družbo, okrepljene diplomacije in poslovnega sodelovanja;

H. ker je glavni cilj razvojnega sodelovanja EU, kot je določen v členu 208 PDEU, zmanjšati, dolgoročno pa izkoreniniti revščino, za kar so potrebni naložbe in sodelovanje med drugimi na področjih izobraževanja, ustvarjanja delovnih mest, zdravja in socialnega varstva, da bi zagotovili uresničitev Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja ter obenem zaščitili in spodbujali geopolitične interese EU;

I. ker so v instrumentu NDICI – Globalna Evropa jasno opredeljeni kvantitativni cilji za človekov razvoj, enakost spolov in podnebne ukrepe; ker se strategija Global Gateway zavezuje spoštovanju visokih standardov človekovih in socialnih pravic ter pravic delavcev in preglednosti, ustvarjanju enakopravnih partnerstev namesto odvisnosti in ponujanju demokratičnega programa naložb;

J. ker trajnostne naložbe, ki se ravnajo po vrednotah, v partnerskih državah prispevajo k svetovni stabilnosti in varnosti; ker 23 % svetovnega prebivalstva živi v nestabilnih razmerah; ker uporaba posebnih instrumentov za sodelovanje z nestabilnimi državami in državami, ki so jih prizadeli konflikti, tudi prek strategije Global Gateway, ostaja v strateškem interesu EU; ker so lahko javno-zasebna partnerstva in infrastrukturni projekti v takih državah uspešni in pomembno pozitivno vplivajo, če so ustrezno zasnovani;

K. ker za naložbe za cilje trajnostnega razvoja v državah v razvoju zdaj primanjkuje 4 bilijone USD na leto; ker bi se lahko, če bi bil ciljem trajnostnega razvoja zavezan zasebni sektor, obseg razvojnih ukrepov povečal, poleg tega pa bi bili z ustvarjanjem dostojnih delovnih mest, spodbujanjem gospodarske rasti in odpravljanjem revščine ti ukrepi bolj trajnostni;

L. ker so se EU in njene države članice zavezale, da bodo 0,7 % svojega bruto nacionalnega dohodka porabile za uradno razvojno pomoč, namenjeno spodbujanju gospodarskega razvoja in blaginje držav v razvoju; ker geopolitični vidiki ne smejo prevladati nad načeli

razvojne učinkovitosti ali izkrivljati prednostnih nalog partnerskih držav;

M. ker res trajnih rezultatov ni mogoče doseči brez dolgoročne zavezanosti partnerskih držav krepitvi demokratizacije;

N. ker je uspeh strategije Global Gateway odvisen od pristopa Ekipe Evropa, ki si je v zadnjih treh letih prizadeval pokazati odgovornost, zavezanost in enotnejši glas EU v svetu; ker bi bilo mogoče koncept Ekipe Evropa še izboljšati, kar zadeva skupno načrtovanje programov, zasnovo projektov, upravljanje, odločanje in vključevanje deležnikov;

O. ker so bili nekateri vodilni projekti strategije Global Gateway že opredeljeni kot prednostni v okviru partnerstva skupine G7 za svetovno infrastrukturo in naložbe;

P. ker imajo nekatere države članice ustaljene načrte za nacionalna partnerstva; ker se države članice spodbuja k izmenjavi primerov dobre prakse;

Q. ker je Parlament strategijo Global Gateway pozdravil kot usklajen odziv EU na svetovne izzive, obenem pa opozoril na pomanjkljivosti glede njenega upravljanja, vključno z uskladitvijo s prednostnimi nalogami partnerskih držav, vplivom, sodelovanjem deležnikov in preglednostjo, pa tudi na odsotnost rednega poročanja o učinku vodilnih pobud; ker postopek odločanja v okviru strategije Global Gateway ni zakonsko določen, temveč ga urejajo notranji postopki Komisije in sklepi Sveta;

R. ker bi moral Parlament v celoti uveljavljati svoj vpliv, ki ga ima v vlogi demokratičnega nadzora politike in upravljanja strategije Global Gateway ter pri zagotavljanju odgovornosti pri ocenjevanju projektov;

S. ker v okviru sedanje strategije Global Gateway izvoljeni organi v državah prejemnicah, vključno s parlamenti, ter civilna družba in neodvisni strokovnjaki nimajo dejavne vloge pri odločanju ali spremljanju in zagotavljanju odgovornosti;

T. ker ima javnost le majhen dostop do informacij o projektih strategije Global Gateway;

U. ker bi lahko cilji ter boljša orodja za spremljanje in ocenjevanje pomagali pri ocenjevanju prispevka projektov k razvojnim ciljem in preprečili škodljive učinke v državah prejemnicah;

Pregled stanja, strateški cilji in vizija

1. opozarja, da je strategija Global Gateway strateški geopolitični koncept, ki združuje zunanje, gospodarske in razvojne politike sodelovanja, med drugim udejstvovanje EU pri varstvu podnebja in

prilagajanju na podnebne spremembe, digitalno preobrazbo ter sektorje zdravja, raziskav, izobraževanja in prometa, za cilj pa ima vzpostaviti dolgoročna, strateška in medsebojno koristna partnerstva, zlasti da bi vzpostavili in zagotavljali trajnostne dobavne verige in odpornost v EU in partnerskih državah, zlasti z večjo vključenostjo zasebnega sektorja; poudarja, da bi morala pobuda Global Gateway postati dolgoročna strategija, utemeljena na vsevladnem pristopu; v zvezi s tem pozdravlja premik z modela donator-prejemnik v smer enakopravnih partnerstev; poudarja, da bi se bilo treba osredotočiti na pametne naložbe v kakovostno infrastrukturo, pri tem pa spoštovati visoke socialne in okoljske standarde ter se usklajevati z interesi in vrednotami EU, vključno s pravno državo, človekovimi pravicami ter ustreznimi mednarodnimi normami in standardi; poudarja, da so usklajevanje z mednarodnimi institucijami, sodelovanje zasebnega sektorja in prilagojeno strateško komuniciranje, tudi v državah prejemnicah, bistveni za to, da bi z instrumentom dosegli želeni obseg;

2. poudarja, da so novi geostrateški izzivi, kot so ruska vojaška agresija proti Ukrajini ter rastoči vpliv in odločnost Kitajske in Rusije, razpustitev Agencije Združenih držav Amerike za mednarodni razvoj (USAID) in vse občutnejša zmanjšanja uradne razvojne pomoči, tudi v več državah članicah EU, povzročili znatne vrzeli v financiranju za zagotavljanje osnovnih javnih storitev; poudarja, da morajo akterji EU na področjih zunanje in varnostne politike ter razvoja bolje izkoristiti omejene vire in bolje usklajevati svoje ukrepe, da bi povečali vzvod, prisotnost, vpliv in prepoznavnost EU po vsem svetu z vzajemno koristnimi naložbami, spodbujali trajnostno in vključujočo rast v partnerskih državah, povečali enakost in možnosti preživljanja lokalnih skupnosti ter napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja;

3. razume, da lahko strategija Global Gateway spremlja, olajšuje in krepi trajnostne evropske naložbe po vsem svetu, ki partnerskim državam omogočajo, da razvijajo svojo industrijo ter ustvarjajo dodano vrednost in dostojna lokalna delovna mesta in dostop do vodilnih trgov v EU; poudarja, da lahko dolgoročna partnerstva, ki jih EU ponuja v okviru strategije Global Gateway, ustvarijo resnično alternativo za partnerske države, kar zadeva njihove razvojne in gospodarske cilje, hkrati pa tudi prispevajo h krovnim ciljem EU glede konkurenčnosti, odpornosti, diverzifikacije in strateške avtonomije ter k doseganju skupno dogovorjenih mednarodnih ciljev;

4. je seznanjen s politično voljo predsednice Komisije za okrepitev strategije Global Gateway v zakonodajnem obdobju 2024–2029; ugotavlja, da je Svet od leta 2022 podprl več kot 250 vodilnih projektov; ugotavlja tudi, da je bilo po podatkih Komisije do konca leta 2024 uporabljenih 306 milijard EUR; obžaluje, da rezultati financiranja, pa tudi, kako je bil dosežen znesek v višini 306 milijard EUR, niso dovolj jasni in pregledni;

5. ugotavlja, da se pri izbiri projektov uporablja preveč centraliziran pristop od zgoraj navzdol, pri katerem deležniki niso dovolj vključeni; meni, da koncept in merila projektov strategije Global Gateway še vedno niso jasni niti državam članicam niti državam partnericam; poudarja, da je pomembno dati prednost modelu, v katerem je povpraševanje v partnerskih državah usklajeno s ponudbami evropskih podjetij v skladu z zunanjimi, gospodarskimi in razvojnimi cilji EU ter mednarodnimi zavezami, zlasti Agendo 2030 in Pariškim sporazumom;

6. ugotavlja, da strategija Global Gateway temelji na uredbi NDICI – Globalna Evropa se nadalje seznanja, da je Komisija predlagala novi instrument Globalna Evropa, ter ugotavlja, da ni izkoristila priložnosti za vključitev vsebinskih določb o kodifikaciji strategije Global Gateway; izjavlja, da je Parlament kot sozakonodajalec pripravljen oblikovati predloge za pojasnitev;

7. poudarja, da mora strategija Global Gateway tudi v prihodnje temeljiti na glavnem cilju razvojnega sodelovanja EU, in sicer zmanjšanju in dolgoročnemu izkoreninjenju revščine;

8. poudarja, da je bistveno zagotavljanje ravnovesja med uradno razvojno pomočjo in financiranjem, ki ni del uradne razvojne pomoči, ter hkrati poziva Komisijo, naj okrepi usklajevanje z instrumenti in politikami, ki niso povezani z razvojem; poziva Komisijo, naj navede, ali projekti strategije Global Gateway izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč;

9. poziva Komisijo, naj vzpostavi jasne in pregledne metodologije za ocenjevanje razvojnega učinka ukrepov strategije Global Gateway, ki se financirajo iz uradne razvojne pomoči EU in vključujejo akterje iz zasebnega sektorja EU, ter njihovo upravičenost glede na merila Odbora za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj; poudarja, da bi bilo treba te metodologije dopolniti z ocenami strateškega pomena, pri katerih bi se upoštevale zaupanja vredna povezljivost in podobna miselnost, odpornost in dolgoročna trajnostnost projektov, ter poziva, naj se Parlamentu redno poroča na način, ki bo odražal dvojni razvoj in geopolitične cilje strategije Global Gateway;

10. poudarja pomen bolj sistematičnega spremljanja in ocenjevanja učinkov projektov strategije Global Gateway, da bi povečali odgovornost, preglednost in učinkovitost pobude;

11. poudarja, da naložbe v krepitev vloge žensk in družbeni kapital niso le v skladu z vrednotami EU, temveč so tudi gospodarsko donosne; poudarja, da je pri načrtovanju strategije Global Gateway pomembno uporabiti pristop, pri katerem se upošteva vidik spola, da bi naložbe prispevale k enakosti spolov;

12. obžaluje, ker se prednostna obravnava iz člena 12(2) uredbe NDICI – Globalna Evropa za skupno načrtovanje in izvajanje Komisije in držav

članic ni uspešno uporabila in da jo je nadomestilo ohlapnejše sodelovanje v okviru pristopa Ekipe Evropa; poziva, naj se ta obveznost skupnega načrtovanja vključi v prihodnji instrument Globalna Evropa in se ustrezno izvaja, kot dosledno zahtevajo deležniki strategije Global Gateway;

13. poziva države članice, naj izvedejo celovito oceno okvira Ekipe Evropa, vključno s pobudami Ekipe Evropa, in navedejo informacije o trenutnem stanju njihovega napredka, sodelujočih akterjih, njihovem financiranju in glavnih razvojnih rezultatih;

Geopolitični pomen strategije Global Gateway

14. poziva EU, naj okrepi svoj strateški položaj, partnerstva in globalno verodostojnost, tako da prek strategije Global Gateway ponudi trajnosten, pregleden in demokratičen alternativni model konkurenčnim modelom in infrastrukturnim pobudam, ki bo usklajen s temeljnimi vrednotami EU; poleg tega poziva Komisijo, naj strategijo Global Gateway učinkovito in hitro promovira kot trajnostno alternativo agresivnim pobudam konkurentov, kot sta Kitajska in Rusija, katerih podpora ima dolgoročno pogosto resne negativne učinke, vključno z veliko odvisnostjo zaradi dolga;

15. poudarja, kako pomemben je edinstveni pristop „360 stopinj“ strategije Global Gateway, pri katerem se naložbe dopolnjujejo s podporo za krepitev pravne države v partnerskih državah, vključno z neodvisnostjo sodstva in protikorupcijskimi ukrepi, ter za odgovorne in demokratične institucije, s čimer se zagotavlja, da imajo projekti, ki jih financira EU, resničen učinek in so usklajeni s temeljnimi vrednotami EU in cilji trajnostnega razvoja ter z vzpostavitvijo ugodnega regulativnega okolja v skladu z mednarodnimi standardi ter okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi okviri;

16. poudarja, da je učinkovitost strategije Global Gateway odvisna od njene odzivnosti na dejanske prednostne naloge partnerskih držav; poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj poskrbijo, da bodo pobude strategije Global Gateway čim bolj vključujoče in odgovorne, zasnovane skupaj z lokalnimi deležniki ter usklajene z nacionalnimi in regionalnimi razvojnimi strategijami partnerskih držav v skladu z načelom odgovornosti držav; poudarja, da je treba za strateško skladnost in trajni učinek povezati politični dialog, naložbe, razvojno sodelovanje in diplomatske ukrepe;

17. poziva Komisijo, naj oblikuje projekte strategije Global Gateway, da bi zagotovila močno dopolnjevanje in usklajevanje s pobudami, ki spodbujajo mednarodni red, temelječ na pravilih, in multilateralizem v času oblikovanja blokov in povečanih napetosti;

18. poziva k tesnejšemu usklajevanju s podobno mislečimi partnerji, ki so pripravljeni spoštovati navedena načela ter si prizadevajo za diverzifikacijo svojih odnosov in obravnavanje razvojnih potreb ter želijo preseči transakcijske sporazume, hkrati pa biti združljivi s

strateškimi interesi EU, vključno s tistimi, ki jih EU zagovarja v skupinah G7, G20 in OZN, da bi v konkurenčnem geopolitičnem okolju čim bolj povečali skupni učinek in zagotovili skladne standarde, financiranje in izvajanje projektov;

19. je zaskrbljen zaradi poročil, da kitajska podjetja izvajajo več projektov v okviru strategije Global Gateway, kar neposredno krši cilj pobude, da bi ponudili alternativo pobudi En pas, ena pot, ter ustvarili resnične nacionalne koristi v partnerskih državah; zato poziva k takojšnji preiskavi sodelovanja vseh kitajskih podjetij v strategiji Global Gateway;

20. opozarja, da temeljno načelo skladnosti politik za razvoj, zapisano v členu 208(1) PDEU, EU in njene države članice zavezuje, da upoštevajo cilje razvojnega sodelovanja v vseh politikah, ki lahko vplivajo na države v razvoju;

21. poziva, naj se strategija Global Gateway ter skupna zunanja in varnostna politika EU in cilji trajnostnega razvoja učinkoviteje usklajujejo; poziva EU, naj bolje izkoristi svojo normativno moč ter demokracijo, pravno državo, človekove pravice in trajnostni razvoj vključi med temelje vseh projektov strategije Global Gateway, pri tem pa poskrbi za dodatnost;

22. poudarja, da krepitev stabilnosti in varnosti v partnerskih državah prispeva k spodbujanju gospodarskih priložnosti, odpornosti in dolgoročnega trajnostnega razvoja, s čimer se odpravljajo temeljni vzroki nedovoljenih migracij;

23. poudarja, da je vključitev agende za skladnost politik za trajnostni razvoj v strategijo EU Global Gateway bistvena za skupni trajnostni in geoekonomski pristop k razvoju;

24. poziva, naj se prednost nameni naložbam v energijo, kritične surovine in zeleni prehod, da bi zmanjšali odvisnost EU od tujih tekmecev, med drugim v omrežja za energijo iz obnovljivih virov, koridorje za čisti vodik in trajnostni promet, s čimer bi okrepili svetovni trajnostni razvoj in energetsko neodvisnost EU; nadalje poziva tudi k večji digitalni suverenosti in zaupanja vredni povezljivosti ob spodbujanju demokratičnih digitalnih standardov na svetovni ravni;

25. poudarja, da morajo biti naložbe strategije Global Gateway usklajene z obstoječimi postopki EU za potrebno skrbnost, odprte in koristne za lokalne in regionalne tržne akterje in civilno družbo ter prispevati k odpravi infrastrukturnih vrzeli in vrzeli v neenakosti, tudi tistih, ki so povezane z digitalno in energetsko revščino, zlasti na podeželskih in obrobnih območjih, pri čemer je treba zagotoviti, da bodo lokalne skupnosti in države proizvajalke občutile koristi, povezane s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in mineralov, kot so prihodki in delovna mesta; poziva, naj partnerske države te vrzeli opredelijo v posvetovanju z lokalnimi podjetji, skupnostmi in akterji civilne

družbe; poudarja, da morajo ti projekti ustvarjati lokalno vrednost in spoštovati načela splošne dostopnosti in oblikovanja za vse, pri čemer je treba zagotoviti, da infrastruktura ne bo povzročala novih ovir, in spodbujati polno vključevanje invalidov v najranljivejših okoljih;

26. poudarja, da bi morali biti energetski projekti strategije Global Gateway zasnovani dovolj prožno, da bi omogočali odzivanje na spreminjajoče se tehnološke in tržne potrebe v partnerskih državah; poziva Komisijo, naj vključi mehanizme za redne preglede in po potrebi prerazporeditve ali prilagoditve naložb, da bi projekti ostali ustrezni, stroškovno učinkoviti in usklajeni s spreminjajočimi se potrebami obeh partnerskih držav po energiji;

27. poudarja, da je treba pri naložbah v zeleno energijo v okviru strategije Global Gateway upoštevati konflikte ter da morajo te naložbe temeljiti na načelih pravičnega in preglednega upravljanja virov, zlasti pri pridobivanju kritičnih surovin; poziva, naj se spremlja morebitne škodljive vplive na okolje in človekove pravice ter nevarnost, da bi se neenakosti in konflikti še poglobili, med drugim v nestabilnih razmerah; zlasti poudarja, da to zadeva velike infrastrukturne projekte, kot so hibridne elektrarne, projekti na področju vodika, pridobivanje litija, podatkovni centri, širitev pristanišč, letališča in prometni koridorji;

28. poudarja, da vse bolj nezanesljiva preskrba z vodo začenja resno ogrožati možnosti za gospodarsko rast v partnerskih državah, in predlaga, naj se v strategijo Global Gateway vključijo projekti in politike, povezani z vodo; priznava, da je trajnostni gospodarski razvoj odvisen tudi od zdravih vodnih teles, ter poziva k sistematičnemu vključevanju „modre razsežnosti“ v naložbe strategije Global Gateway, ki so ključne za zanesljivo oskrbo z vodo, odpornost proti podnebnim spremembam in dolgoročen socialno-ekonomski razvoj;

29. opozarja na potencial, ki ga ima strategija Global Gateway za blažitev podnebnih sprememb z naložbami, ki lahko prispevajo k ustvarjanju visokokakovostnih ogljičnih dobropisov v partnerskih državah in prinesejo vzajemno koristne rezultate;

30. poziva k pojasnilu o tem, v kolikšni meri je strategija Global Gateway še naprej v celoti del partnerstva za svetovno infrastrukturo in naložbe kot skupne zaveze skupine G7 za podporo javnim in zasebnim naložbam v trajnostno, vključujočo, odporno in visokokakovostno infrastrukturo;

31. poziva k tesnejšemu sodelovanju s podobno mislečimi partnerji, da bi vzpostavili odporno mrežo zaupanja vredne povezljivosti, med drugim zlasti, vendar ne izključno, s partnerji, kot so Združeno kraljestvo, Kanada, Japonska, Avstralija, Nova Zelandija, Republika Koreja, Indija in Tajvan;

32. poudarja, da je treba še naprej sodelovati in se usklajevati z OZN in njenimi agencijami, kar bi lahko izboljšalo prisotnost EU v svetu in njen ugled v tujini; zato poziva Komisijo, skupaj z državami članicami prek Ekipe Evropa, in vse druge ustrezne in podobno misleče partnerje strategije Global Gateway, naj pri ustvarjanju ugodnega okolja, zagotavljanju lokalne odgovornosti, spodbujanju vključujočega in trajnostnega razvoja ter podpiranju partnerskih držav pri vzpostavljanju odpornih sistemov za zdravje, izobraževanje in socialno zaščito gradijo na lokalnem in tehničnem strokovnem znanju OZN ter njeni vlogi;

Razvojno sodelovanje

33. poudarja, da so EU in njene države članice še vedno največje donatorke uradne razvojne pomoči na svetu; poudarja, da ima EU tudi pomembno gospodarsko prednost pri omogočanju dostopa do privlačnega notranjega trga ter je obenem sposobna razumeti in spoštovati lokalne razmere in se odzivati na potrebe po človekovem razvoju, varovanju okolja in ustvarjanju lokalnih, dostojnih delovnih mest;

34. poudarja, da je strategija Global Gateway lahko učinkovito orodje za mobilizacijo sredstev, potrebnih za doseganje ciljev trajnostnega razvoja OZN, ter za odzivanje na interes številnih partnerskih držav za zasebne naložbe in svetovno povezovanje lokalnih vrednostnih verig;

35. poudarja, da mora razvojno sodelovanje EU še naprej nuditi podporo partnerskim državam, kadar strategija Global Gateway ni ustrezen odgovor na njihove potrebe; poudarja, da je treba nestabilnim in konfliktnim razmeram nameniti posebno pozornost ter prilagojene oblike naložb, kot so nepovratna sredstva in usklajeno delovanje humanitarnih, razvojnih in mirovnih akterjev, tudi v najmanj razvitih državah, ki dopolnjujejo ali presegajo strategijo Global Gateway, s posebnim poudarkom na sodelovanju z lokalnimi akterji in krepitvi njihove vloge; poziva k ambiciozni strategiji s pristopom k nestabilnim razmeram, osredotočenim na ljudi, da bi vzpostavili mir prek povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom; v zvezi s tem poudarja, da se tradicionalna uradna razvojna pomoč ne bi smela preusmerjati s področij, na katerih je najbolj potrebna, in da mora ostati bistveno orodje za podporo sektorjem, kot so zdravstvo, izobraževanje, lokalno kmetijstvo majhnega obsega, prehranska varnost, prehrana, voda, ustrezna stanovanja in socialna zaščita, ki so osnovni pogoji za stabilne, vključujoče in uspešne družbe, EU pa bi morala izboljšati spremljanje, da se uradna razvojna pomoč ne bi preusmerjala v kriminalne ali koruptivne namene; poudarja, da lahko javno-zasebna partnerstva dopolnijo uradno razvojno pomoč za človekov razvoj, ne smejo pa je nadomestiti;

36. poziva, naj se v okviru projektov strategije Global Gateway še naprej podpira krepitev svetovne pripravljenosti na grožnje zdravju, in sicer

z vlaganjem v razvoj zmogljivosti za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje ter trajnostnih lokalnih pobud za proizvodnjo in krepitev zmogljivosti v partnerskih državah;

37. priznava, da je veliko partnerskih držav strategije Global Gateway močno odvisnih od kmetijstva kot glavnega vira dohodka, zaposlovanja in prehranske varnosti; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo pri prihodnjih strateških pregledih in ocenah izvajanja strategije Global Gateway upoštevani posebne potrebe in razvojni potencial kmetijskega sektorja v partnerskih državah; priznava, da je zanesljivo financiranje javnega sektorja, podprto s trajnimi zavezami donatorjev, bistveno za doseganje celostnih in trajnostnih rezultatov na področju človekovega razvoja; potrjuje, da imajo lahko zasebne naložbe in inovativno financiranje pomembno dopolnilno vlogo, in sicer poleg močnega javnega financiranja, ne pa namesto njega;

38. poudarja, da pristop „360 stopinj“ pomeni tudi podporo razvoju izobraževanja in usposabljanja, enakosti in vključevanja, zlasti v zvezi z mladimi in enakostjo spolov; ugotavlja, da so za to potrebni celoviti politični ukrepi in krepitev zmogljivosti; poudarja, da lahko EU s tem pristopom ustvari enake konkurenčne pogoje za evropska podjetja, zlasti v primerjavi z drugimi tujimi vlagatelji, ter hkrati upošteva zahteve glede lokalne vsebine, podpre razvojne potrebe partnerskih držav in poveča prepoznavnost Ekipe Evropa;

39. poudarja, da morajo projekti strategije Global Gateway vključevati otrokove pravice kot del temeljnih načel Unije, ki zagotavljajo zaščito pred izkoriščanjem in delom otrok, ter programe, ki izboljšujejo dostop do izobraževanja, zdravstvenega varstva in socialne zaščite; poziva k okrepljenim prizadevanjem za izboljšanje naložbenega okolja na lokalni in nacionalni ravni v partnerskih državah, vključno s krepitvijo zmogljivosti za spremljanje reform na področjih, kot so spodbujanje naložb, javna naročila, politika konkurence in splošno poslovno okolje, ter podporo trdnim računovodskim sistemom; poudarja, da sta izgradnja stabilne gospodarske infrastrukture in zanesljivo delujoče države ter povečanje lokalne proizvodne zmogljivosti pomembna dejavnika za dolgoročno izkoreninjenje revščine; opozarja, da se lokalna podjetja pogosto spoprijemajo z monetarnimi izzivi in težavami z likvidnostjo zaradi nestabilnosti menjalnih tečajev in omejene konvertibilnosti svojih valut, kar lahko omeji njihovo udeležbo pri mednarodnih projektih in ogrozi njihovo finančno stabilnost;

40. poudarja, kako pomembno je akademsko in znanstveno sodelovanje kot steber digitalne in inovacijske agende strategije Global Gateway; poziva Komisijo, naj izkoristi programe Obzorje Evropa, Erasmus+ in svetovne programe izmenjav v sinergiji s projekti strategije Global Gateway, da bi nadarjenim študentom omogočili študij v Evropi in povečali lokalno strokovno znanje v partnerskih državah ter spodbudili skupne raziskave, izmenjavo znanja in razvoj digitalnih spretnosti; poudarja, da bi s takšnim pristopom okrepili

izobraževalne in raziskovalne zmogljivosti na svetovni ravni ter zagotovili, da bi naložbe v povezljivost spremljala razvoj človeškega kapitala in prenos tehnologije;

41. poziva EU, naj uporabi svoj politični in gospodarski vpliv, da bi spodbudila svetovno agendo za pravičnost in dolgoročno trajnostnost; poudarja, da morajo naložbe strategije Global Gateway prispevati k zmanjšanju neenakosti, podpirati človekov razvoj in spodbujati vključujoče in pravične sisteme, ki vključujejo in dosegajo 40 % najbolj revnega prebivalstva in tiste, ki jim najbolj grozi izključenost, vključno z invalidi, ženskami, dekleti in razseljenim prebivalstvom; poudarja, da bi moralo razvojno sodelovanje okrepiti finančne sisteme partnerskih držav; poudarja, da bi morala ta prizadevanja temeljiti na pristopu „360 stopinj“ strategije Global Gateway in bi jih bilo treba spremljati;

42. meni, da bi morale naložbe spodbujati dostojna, dostopna in trajnostna delovna mesta, s posebnim poudarkom na vključevanju ranljivih skupin na trg dela; poleg tega poudarja, da bi bilo treba naložbe podpreti s poklicnim usposabljanjem ter prenosom veščin, znanja in tehnologije s povezanimi lokalnimi izobraževalnimi ustanovami in centri za usposabljanje ter z usposabljanjem učiteljev, temeljnim učenjem, dostopno infrastrukturo in prilagojenim učnim gradivom, hkrati pa zagotoviti, da so programi usklajeni s socialno-ekonomskim okvirom vsake partnerske države in da krepijo proizvodno strukturo države;

43. ugotavlja, da številni partnerji nimajo finančnih sredstev za obsežne infrastrukturne projekte; v zvezi s tem poudarja, da se strategija Global Gateway močno osredotoča na razvoj infrastrukture in krepitev zmogljivosti, da bi spodbudila trajnostno rast in regionalno povezovanje ter povezljivost z EU; ugotavlja, da so bili vodilni projekti strategije Global Gateway za leta 2023, 2024 in 2025 posebej osredotočeni na infrastrukturo, pri čemer jih je bilo manj kot 10 % namenjenih izobraževanju in raziskavam, nekaj več kot 10 % pa zdravstvenemu sektorju; poudarja, da bi lahko višje ravni naložb v zdravstvo, izobraževanje in raziskave prinesle večje gospodarske in socialne koristi kot naložbe v infrastrukturo;

44. poudarja, da se številne države v razvoju, zlasti v podsaharski Afriki, spoprijemajo z visokimi ravnmi javnega dolga, ki ovirajo njihovo zmožnost vlaganja ter zagotavljanja socialnih in osnovnih storitev; ugotavlja, da je Kitajska največja dvostranska posojilodajalka številnih držav v razvoju in da so njene posojilne prakse prispevale k povečanju dolga; ugotavlja, da projekti strategije Global Gateway potekajo v številnih visoko zadolženih revnih državah; poudarja, da bi morali projekti strategije Global Gateway preprečiti povečanje dolga ali ustvarjanje novih „dolžniških pasti“; poziva EU in njene države članice, naj zmanjšajo in ublažijo breme dolga za države v razvoju, zlasti tiste na svetovnem jugu, tako da podprejo odpis in prestrukturiranje dolga na svetovni ravni, ob upoštevanju načel

konference OZN o trgovini in razvoju o spodbujanju odgovornega državnega posojanja in izposojanja ter načela OECD o vzdržnosti dolga; ugotavlja, da sedanji sistem bonitetnega ocenjevanja nesorazmerno koristi državam svetovnega severa v primerjavi z državami svetovnega juga; poziva Komisijo, naj upošteva ta večja zaznana tveganja in stroške izposojanja; vztraja, naj strategija Global Gateway ponudi zamenjavo dolga za pravičen prehod in naložbe ter zamenjavo dolga za okoljevarstvene ali podnebne ukrepe; ugotavlja, da bi bilo treba na podlagi člena 6(4) Pariškega sporazuma projekte zelenega prehoda strategije Global Gateway upoštevati zaradi njihovega prispevka k visokokakovostnim mednarodnim dobropisom;

45. poudarja, da dostop do financiranja ostaja ključni izziv za številne države v razvoju; pozdravlja pobude, katerih cilj je podpreti države v razvoju pri premagovanju ovir pri dostopu do financiranja; priznava pomen, ki ga imajo nepovratna sredstva za sprostitev drugih oblik financiranja;

46. poziva Komisijo, naj vzpostavi potrebne mehanizme, s katerimi bo zagotovila, da bodo vsi partnerji, ki sodelujejo v projektih strategije Global Gateway, v celoti spoštovali zakonodajo EU in ustrezne mednarodne standarde na področju boja proti podkupovanju in korupciji ter na področju finančne integritete, vključno s preverjanjem integritete, orodji za oceno in obvladovanje tveganja ter sistemi spremljanja za preprečevanje, odkrivanje in obravnavanje korupcije, nezakonitih finančnih tokov in drugih oblik neetičnega ravnanja;

47. poudarja, da se je treba pred vzpostavitvijo projektov zgodaj, vključujoče in ustrezno posvetovati s partnerskimi državami v okviru upravljanja strategije Global Gateway, da bi zagotovili spoštovanje načel razvojne učinkovitosti, vključno z lokalno odgovornostjo;

48. poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe za olajšanje sodelovanja malih in srednjih podjetij, vključno z zadrugami in podjetji socialnega gospodarstva, v strategiji Global Gateway, med drugim z vzpostavitvijo racionaliziranih postopkov in namenskih finančnih oken, ciljno usmerjenim ozaveščanjem, poenostavljenim dostopom do razpisov in podpornimi mehanizmi, da bi povečali njihovo mednarodno konkurenčnost; poudarja pomen malih in srednjih podjetij pri ustvarjanju lokalnih delovnih mest, lokalnem lastništvu in dodajanju vrednosti ter poziva, naj se ustrezno upoštevajo njihove posebne značilnosti, na primer v zvezi z velikostjo in finančnim obsegom projektov, ki jih lahko izvedejo, ter zmogljivostmi za izpolnjevanje obveznosti poročanja; poudarja, da so poleg malih in srednjih podjetij partnerskih držav pri izvajanju strategije Global Gateway bistveni partnerji tudi evropska mala in srednja podjetja; poudarja, da bi morala strategija Global Gateway ustvarjati vzajemne koristi z ustvarjanjem trajnostnih vrednostnih verig, inovacij in kakovostnih delovnih mest v EU;

49. poziva Komisijo, naj lokalne in regionalne oblasti učinkoviteje in v zgodnejši fazi vključi v oblikovanje projektov, odločanje in financiranje; poudarja, da imajo dvojno vlogo kot izvajalski partnerji in upravičenci; opozarja, da se številne odločitve v zvezi z izvajanjem projektov sprejemajo na podnacionalni ravni, kjer bi bilo treba posebno pozornost nameniti interesom in potrebam državljanov;

Upravljanje

50. priporoča, naj se revidira struktura upravljanja strategije Global Gateway, in zahteva bolj smiselno udeležbo Parlamenta, enakovredno državam članicam;

51. obžaluje, da se je odbor za strategijo Global Gateway kljub načrtom za letne seje do zdaj sestal le dvakrat, in sicer decembra 2022 in oktobra 2025, pri čemer so bile možnosti za poglobljeno analizo in razpravo ali usmerjanje prihodnjih ukrepov in projektov omejene; poziva Komisijo, naj zagotovi udeležbo na visoki ravni;

52. ugotavlja, da bi moral odbor s svojim delovanjem dopolnjevati prihodnji odbor za naložbe v strategijo Globalna Evropa, in poziva Komisijo, naj pojasni in opredeli njuna mandata;

53. poziva, naj metoda za izbiro vodilnih projektov temelji na objektivnih in kvalitativnih merilih, pri čemer je treba preprečiti škodljivo širjenje projektov, čim bolj povečati splošni učinek in zagotoviti merljiv uspeh; poziva Komisijo, naj pojasni dodano vrednost vodilnih projektov strategije Global Gateway v primerjavi z nevodilnimi projekti;

54. priporoča, naj se vodilni projekti oblikujejo kot ekosistemi, v katerih lahko podjetja v partnerskih državah in EU učinkovito delujejo in uspevajo; vztraja, da je treba v vodilnih projektih spodbujati „evropske vsebine“, zgodaj vključiti partnerske države in jasno navesti, kakšne bodo koristi takšnih projektov v partnerskih državah; spodbuja vse deležnike, naj sprejmejo dolgoročno sodelovanje, saj so naložbe, zlasti v infrastrukturo, energijo in rudarstvo, močno odvisne od dolgoročnega sodelovanja in varnosti načrtovanja;

55. poziva odbor za strategijo Global Gateway, naj preuči poročila deležnikov in se sistematično opira na statistične dokaze, ki jih je treba pravočasno in na uporabniku prijazen način posredovati državam članicam in Parlamentu, da bi usmerjali politično usmerjanje, izboljšali usklajevanje in po potrebi prilagodili prihodnje načrtovanje programov;

56. predlaga, naj odbor strategije Global Gateway postane osrednji operativni organ za njeno izvajanje, predvsem glede opredelitve kriterijev za vodilne projekte, izbire vodilnih projektov ter zagotavljanja ustreznih okvirnih pogojev in financiranja; poziva, naj se projekti in partnerstva, ki se na drugih področjih štejejo za „strateške“, uskladijo z vodilnimi projekti v okviru strategije Global

Gateway; poudarja, da je treba sestavo odbora spremeniti tako, da bo vključevala udeležence, ki so pristojni na operativni ravni, in da je treba povečati pogostost sej in dnevni red usmeriti v sprejemanje odločitev; predlaga, naj se za svetovalne organe uporabi enak postopek „operacionalizacije“;

57. meni, da bi bilo treba pristop k strategiji Global Gateway s pristopa od zgoraj navzdol spremeniti v pristop, ki temelji na povpraševanju; opozarja, da je večja vključenost evropskega zasebnega sektorja v središču strategije Global Gateway; zato predlaga, naj se zagotovi redna in pregledna udeležba predstavnikov evropskega zasebnega sektorja, ki bodo pomagali usmerjati in nadalje razviti strategijo Global Gateway; opozarja tudi, da bi morala pobuda Global Gateway temeljiti na partnerstvu ob spoštovanju nacionalnih in lokalnih razvojnih načrtov ter usklajevanju z njimi; poziva, naj se na seje odbora na ad hoc podlagi povabi delegacije EU in predstavnike partnerskih držav, vključno s predstavniki lokalnih organov, civilne družbe in podjetij;

58. poudarja, da imajo delegacije EU ključno vlogo pri usklajevanju z lokalnimi deležniki, opredeljevanju morebitnih naložbenih priložnosti, pridobivanju poglobljenega znanja o konkurentih EU in obstoječih vrzelih ter podpiranju lokalnih partnerjev pri usklajevanju njihovih vlog za projekte z lokalnimi prednostnimi nalogami in prednostnimi nalogami EU, zato poziva, naj se delegacijam EU zagotovijo zadostni človeški, finančni in tehnični viri, med drugim s ciljno usmerjenimi programi usposabljanja, da bodo lahko izpolnile te naloge; odločno nasprotuje vsem načrtom za zmanjšanje osebja delegacij EU v partnerskih državah;

59. poziva Komisijo in vse udeležene deležnike, naj poskrbijo za smiselno posvetovanje in sodelovanje svetovalne platforme civilne družbe in lokalnih oblasti za strategijo Global Gateway ter lokalnih organizacij civilne družbe, marginaliziranih skupin in sindikatov, organizacij žensk in invalidov ter lokalnih malih in srednjih podjetij in domorodnih ljudstev ter naj ustvarijo pogoje, v katerih bodo lahko ti akterji dejansko opravljali svojo demokratično in partnersko vlogo, ne pa samo slepo potrjevali predloge, med drugim z zagotavljanjem ustreznih časovnih okvirov, pogostosti in nadaljnjega ukrepanja na podlagi rezultatov teh srečanj; ugotavlja, da bi morala imeti platforma dopolnilno vlogo pri upravljanju strategije Global Gateway in pomembno prispevati k izbiri, zasnovi in izvajanju projektov, s čimer bi se izboljšali legitimnost projektov strategije Global Gateway in njeno sprejemanje na lokalni ravni;

60. poudarja, da so potrebna pogostejša in operativna posvetovanja s poslovno svetovalno skupino, vključno s predstavniki podjetij s svetovnega juga, ki bodo namenjena odločanju in konkretnim rezultatom; vztraja, da je treba obravnavati morebitna nasprotja interesov, tudi z zahtevami glede finančne preglednosti; predlaga, naj člani poslovne svetovalne skupine prijavijo svoje sodelovanje v

projektih strategije Global Gateway; vztraja, da morajo biti evropska in lokalna mala in srednja podjetja vključena v poslovno svetovalno skupino;

61. opozarja na pomembno vlogo Parlamenta pri oblikovanju gospodarske, podnebne, digitalne, trgovinske politike in politike konkurenčnosti EU; poudarja, da sedanje upravljanje strategije Global Gateway Parlamentu še ni omogočilo, da bi izvajal svoje nadzorne naloge ali prispeval k parlamentarni diplomaciji;

62. meni, da je večja vključenost Parlamenta kot edine demokratično izvoljene institucije EU bistvena za demokratično legitimnost, preglednost in usklajenost politik strategije Global Gateway ter za povečanje njene prepoznavnosti; poudarja, da ima Parlament ključno vlogo pri nadzoru in strateškem upravljanju, vključno z okrepljenim parlamentarnim nadzorom nad opredelitvijo, izbiro in izvajanjem projekta ter sistematičnim ocenjevanjem rezultatov in učinka; poudarja, da mora imeti Parlament osrednjo vlogo pri zagotavljanju, da bodo naložbe strategije Global Gateway učinkovito uporabljale vire in bodo v celoti usklajene z vrednotami, razvojnimi cilji in standardi trajnostnosti EU;

63. poziva Komisijo, naj Parlamentu redno poroča o napredku pri izvajanju projektov strategije Global Gateway, pristojni odbori Parlamenta pa naj redno in strukturirano strateško pregledujejo njeno izvajanje, da bi zagotovili, da bodo njeni cilji, prednostne naloge in geografska osredotočenost še naprej ustrezni, skladni in usklajeni s cilji zunanjega delovanja in razvojnimi prednostnimi nalogami Unije ter spreminjajočimi se geopolitičnimi razmerami;

64. poleg tega poudarja, da je glede na to, da postaja strategija Global Gateway vse bolj v lasti držav članic, koristno racionalizirati sodelovanje pri nadzoru in spremljanju med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti, da bi se upošteval pristop Ekipe Evropa; se zavezuje, da bo poskrbel za ustrezno posvetovanje, sodelovanje in zastopanost, tudi v odboru, ki bo v prihodnje bolj operativen; poziva k sodelovanju parlamentov partnerskih držav, tudi z redno izmenjavo informacij in prek obstoječih večstranskih skupščin;

65. je seznanjen z novoustanovljenim naložbenim vozliščem strategije Global Gateway in pozdravlja načrtovano racionalizacijo projektnih vlog; poudarja, da morata biti postopek prijave in usklajevanje z Ekipo Evropa na nacionalni ravni pregledna; vendar z zaskrbljenostjo ugotavlja, da partnerske države, zlasti civilna družba, niso dovolj zastopane; poudarja, da je boljše obveščanje o priložnostih strategije Global Gateway potrebno tudi za evropska podjetja, zlasti mala in srednja podjetja, in poziva, naj se vozlišče izvaja tako, da bo olajšan dostop malim in srednjim podjetjem; nadalje poziva k jasni, javni, posodobljeni in lahko dostopni navedbi vseh načrtovanih, tekočih in zaključenih razpisov in projektov ter k možnostim financiranja, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti malim in srednjim

podjetjem ter podjetjem iz manjših držav članic, ki pogosto nimajo stalnih predstavništev v partnerskih državah in za katera je manj verjetno, da bodo imela sredstva javne uprave, s katerimi bi ustvarile možnosti za naložbe zasebnega sektorja; predlaga, naj se vzpostavi platforma za povezovanje potencialnih poslovnih partnerjev in odjemalcev;

66. poudarja, da morajo biti projekti ekonomsko vzdržni ali podpirati zagotavljanje javnih dobrin, in da je izvedljivost projektov strategije Global Gateway odvisna od usklajenih pravnih okvirov in politik, kot so trgovinski sporazumi, davčne politike, sporazumi o odjemu, sistemi trgovanja z emisijami in mehanizmi za ogljično prilagoditev na mejah; poziva Komisijo, naj pobudo Global Gateway bolje uskladi s svojo notranjo politično agendo in s pobudami, kot so agenda za konkurenčnost, evropski zeleni dogovor in Digitalno desetletje;

67. priporoča, naj Komisija pri izbiri projektov da prednost projektom z velikim strateškim pomenom;

68. poudarja, da so čezmejni projekti strategije Global Gateway pomembni za krepitev trgovine in razvoja s ključnimi partnerji in pri podpiranju tesnejšega regionalnega gospodarskega povezovanja v partnerskih državah; poudarja, da bi moral razvoj infrastrukture, kjer je to mogoče, prispevati k trgovinskemu povezovanju znotraj regije, zlasti med južnim sosedstvom, afriškimi, latinskoameriškimi in jugovzhodnimi azijskimi gospodarstvi; poudarja strateški pomen afriškega celinskega območja proste trgovine pri odpravljanju regionalne razdrobljenosti in poziva, naj strategija Global Gateway ciljno usmerjeno prispeva k odpravljanju izbranih ovir in ozkih grl, ki so upočasnila njeno izvajanje; poudarja, kako pomembno je podpirati postopen razvoj vrednostnih verig znotraj regij in regionalno povezljivost, tudi z dialogom in tehnično pomočjo, namenjeno zmanjšanju regulativnih izzivov in netarifnih ovir;

69. poudarja strateško vrednost partnerstev za čisto trgovino in naložbe, ki temeljijo na trgovinski in programski logiki ter dopolnjujejo projektni pristop strategije Global Gateway, hkrati pa omogočajo boljše regionalno povezovanje in prispevajo k svetovnemu cilju doseganja ciljev trajnostnega razvoja; poudarja, da je bistveno povezati dostop do trga s financiranjem in orodji financiranja EU, kot sta Globalna Evropa in strategija Global Gateway; spodbuja Komisijo, naj preuči, kako bi lahko partnerstva za čisto trgovino in naložbe ob pomoči strategije Global Gateway prispevala k zmanjšanju netarifnih ovir za partnerske države, tudi s ciljno usmerjenimi izvzetji iz izbrane zakonodaje EU ali priznavanjem enakovrednosti; poziva Komisijo, naj spodbuja široko udeležbo deležnikov iz podjetij, zlasti malih in srednjih podjetij, sindikatov, civilne družbe in lokalnih skupnosti; poudarja, da je pripravljen okrepiti sodelovanje med parlamentoma, ustrezno nadzorovati tekoče izvajanje in prispevati k vzpostavitvi medosebnega partnerstva kot podlage za nadaljnji vzajemni uspeh;

70. poziva k znatnemu izboljšanju preglednosti, demokratične odgovornosti in obveščanja, zanesljivim mehanizmom spremljanja in ocenjevanja ter rednemu poročanju;

71. poziva, naj se učinek projektov strategije Global Gateway na lokalni ravni učinkovito meri, vključno s socialnimi, okoljskimi in gospodarskimi dosežki, kot je njihov prispevek k izkoreninjenju revščine, pa tudi njihova finančna in gospodarska trajnostnost, z uporabo kazalnikov, povezanih z ustvarjanjem delovnih mest, prenosom znanja, socialno vključenostjo in enakostjo spolov, v skladu s svetovnimi cilji v zvezi s socialnim in človeškim kapitalom, kot so cilji trajnostnega razvoja in akcijski načrt za enakost spolov III;

72. poleg tega poziva Komisijo, naj predloži dokaze o koristih projektov strategije Global Gateway za lokalna podjetja, zlasti mala in srednja podjetja, trajnostna in vključujoča podjetja, kot so zadruge in socialna podjetja, lokalne skupnosti in delovno silo v partnerskih državah; poziva Komisijo, naj spremlja in ocenjuje vpliv projektov ter objavi te dokaze, da bi predhodno in naknadno zagotovila, da projekti Global Gateway spoštujejo zaveze na področju človekovih pravic in da bodo imeli pozitiven učinek na lokalno gospodarstvo in pozitivne posredne učinke na širše segmente družbe; se strinja s pomisleki, izraženimi v študijah in raziskavah o zunanjih naložbah, ki včasih ugotavljajo, da so dokazi o lokalnih koristih, tudi za mala in srednja podjetja in skupnosti v partnerskih državah, omejeni;

73. poziva Komisijo, naj na podlagi okvira, podprtega z dokazi, razvije nove instrumente za spremljanje in oceno porazdelitve in učinka ukrepov v partnerskih državah, zlasti na področjih, kot so kakovost in število delovnih mest, vključujoče izobraževanje, zdravje, življenjski standard, vpliv na najranljivejše skupine, neenakost in socialna kohezija, prilagajanje podnebnim spremembam in varstvo okolja ter razvoj lokalnih podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, saj bi s tem prispevali k optimizaciji in razširitvi lokalnega učinka sedanjih ukrepov in partnerstev EU ter podprli oblikovanje prihodnjih projektov s trajnimi učinki v partnerskih državah; pozdravlja označevalca za neenakost in oceno porazdelitvenega učinka kot koristni orodji za spremljanje učinka projektov strategije Global Gateway; poziva, naj se podatki razčlenijo po spolu in starosti za spremljanje vključevanja žensk in deklet ter koristi zanje; poudarja, da tak empirični pristop povečuje preglednost porabe in krepi nadzorno vlogo Parlamenta kot dela proračunskega organa;

74. priporoča, naj se spremljata stopnja in uspeh sodelovanja evropskih in lokalnih podjetij; priporoča tudi, naj se spremlja vzpostavitev dobavnih in vrednostnih verig, izkoristek inovacij, odpornost in gospodarska dodana vrednost v partnerskih državah in v EU;

75. poziva Komisijo, naj redno objavlja standardizirane, podrobne in primerljive statistične podatke o izvajanju strategije Global Gateway, ki med drugim prikazujejo delež javnih naročil in naročil, dodeljenih

podjetjem iz EU in zunaj nje, obseg in sektorsko porazdelitev zasebnih naložb, mobiliziranih iz vsake države članice, ter glavne gospodarske in socialne koristi, ter naj predloži dokaze o učinku vzvoda jamstev EU, finančnih instrumentov in mešanega financiranja; poudarja, da so ti podatki bistveni za oceno dejanske ravni „evropskih vsebin“ v projektih strategije Global Gateway in za zagotavljanje stroškovne učinkovitosti za davkoplačevalce EU; nadalje poudarja, da bi takšni ukrepi glede preglednosti omogočili oceno, ali projekt izpolnjuje zastavljeni cilj mobilizacije znatnega zasebnega kapitala za trajnostne in strateške projekte;

76. ponovno poudarja, da je v okviru strategije Global Gateway potrebna enotna, javno dostopna metodologija za izračun mobiliziranih naložb, vključno z jasnim razlikovanjem med financiranjem iz proračuna EU, prispevki držav članic, vzvodom zasebnega sektorja in ponovno označenimi že obstoječimi projekti; poziva Komisijo, naj objavi letne revidirane podatke;

77. pozdravlja nedavne izboljšave pri zagotavljanju informacij o strategiji Global Gateway na spletiščih Komisije, toda poudarja, da so potrebne podrobnejše informacije o projektih, izbirnih merilih, virih financiranja, predhodnih ocenah učinka, sodelovanju deležnikov, izvajalskih partnerjih, lokalni dodani vrednosti ter pričakovanih in izmerjenih rezultatih, vključno z vplivi na trgovino in napredkom pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja; meni, da sta preglednost in učinkovita komunikacija bistveni za zagotavljanje predvidljivosti, krepitev zaupanja partnerskih držav, zagotovitev podpore, ustvarjanje zagona in prikaz dodane vrednosti strategije Global Gateway; je seznanjen s predlogom Komisije za nov okvir spremljanja in smotrnosti, ki bi moral prispevati k racionalizaciji spremljanja in poročanja na podlagi ključnih kazalnikov smotrnosti; poudarja, da omejena ozaveščenost o pobudi Global Gateway v številnih partnerskih državah ostaja velika ovira za njen uspeh; zato poziva k večji prepoznavnosti, prepričljivejšemu diskurzu in skladni komunikacijski strategiji;

78. obžaluje, da blagovna znamka Global Gateway še vedno ni dovolj prepoznavna in vidna, zlasti med partnerskimi državami; zato se zavzema za dobro financirano, jasno in usklajeno komunikacijsko strategijo, ki bo obsegala večjezično komunikacijo, s poudarkom na interesih EU in partnerskih držav ter rezultatih za lokalne deležnike kot pozitivno evropsko ponudbo;

79. poziva Komisijo, naj izboljša preglednost pri izvajanju Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus in objavi podrobne in redno posodobljene informacije o sporazumih o jamstvu, podpisanih in izplačanih naložbah, izvajalskih partnerjih in upravičencih, kot je priporočilo Evropsko računsko sodišče;

80. poziva, naj se strategija Global Gateway kodificira in vključi v uredbo Globalna Evropa, ki bo sprejeta pred naslednjim večletnim finančnim okvirom za obdobje 2028–2034; meni, da je to izboljšanje nujno potrebno za zagotovitev pravne varnosti in preglednosti mandata; poudarja vodilna načela Parlamenta v zvezi s tem, in sicer osrednjo operativno vlogo upravnega odbora strategije Global Gateway pri opredeljevanju in izbiri projektov, prehod s pristopa, ki ga vodi Komisija, na pristop od spodaj navzgor, ki se osredotoča na preobrazbeno trajnostno agendo v skupnem interesu, ter večjo vključenost poslovnih sektorjev, partnerjev in Parlamenta, pa tudi večjo odgovornost;

Prihodnje financiranje in javna naročila

81. poudarja, da je treba finančne instrumente, ki so za projekte strategije Global Gateway na voljo na nacionalni in evropski ravni, prilagoditi tako, da bodo upoštevali strateški okvir, nujnost dobavne verige, sektorske posebnosti in konkurenčno okolje, ter jih preoblikovati v nabor orodij, ki bo omogočal ustvarjanje vzajemno koristnih partnerstev in enakih konkurenčnih pogojev za evropska podjetja v partnerskih državah; poudarja, da je bistveno zagotoviti ravnovesje med uradno razvojno pomočjo in financiranjem, ki ni del uradne razvojne pomoči; opozarja Komisijo na sedanjo zahtevo, da mora vsaj 93 % odhodkov v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa izpolnjevati merila za uradno razvojno pomoč;

82. meni, da morala biti določena količina vodilnih projektov namenjena za gospodarsko odpornost EU;

83. poudarja, da projekti, ki se izvajajo v okviru strategije Global Gateway, v svojem bistvu vključujejo zasebni sektor v EU, v partnerskih državah in pri zaupanja vrednih parterjih; poudarja, da morajo subjekti iz EU ali podobno misleči partnerji predstavljati znaten delež vseh konzorcijev, ki sodelujejo v projektih strategije Global Gateway;

84. poudarja, da politike javnega naročanja, postopki potrebne skrbnosti in zasnova razpisov močno vplivajo na uspeh ali neuspeh projektov strategije Global Gateway; poziva k uporabi okoljskih, socialnih in upravljavskih meril ter meril glede kakovosti, inovacij, odpornosti in evropske udeležbe, varnosti, zanesljivosti, trajnostnosti in konkurenčnosti; poziva Komisijo, naj opredeli „strateška javna naročila“ in zagotovi, da bodo postopki javnega naročanja in merila za izbor projektov odražali zgoraj navedene zahteve, pri čemer naj da kvalitativnim merilom prednost pred ceno, ohrani preglednost, spodbuja pošteno konkurenco in stroškovno učinkovitost ter zaščiti strateške interese in avtonomijo EU ter spoštuje njene vrednote; poziva Komisijo, naj razmisli o prilagoditvi svojega pristopa k javnim naročilom in pravil, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje za evropska podjetja;

85. poziva Komisijo, naj uvede takšna merila za upravičenost za podjetja, ki sodelujejo v projektih strategije Global Gateway, da bi zagotovila, da bodo podjetja iz EU, podobno mislečih držav in partnerskih držav vedno ohranila operativni nadzor nad ustreznimi projekti;

86. izreka pohvalo Evropski investicijski banki za izvajanje strateškega načrta javnih naročil in za to, da znaten del projektov, ki jih financira, že izvajajo podjetja EU; poziva Evropsko investicijsko banko, naj kritično oceni in spremeni svoj pristop, ki ni naklonjen tveganju;

Spodbujanje trgovine in naložb

87. poudarja, da bi morala strategija Global Gateway pri projektih s trgovinsko in naložbeno razsežnostjo okrepiti in olajšati vzajemno koristne trgovinske in naložbene odnose, zlasti z razvojem in odpiranjem novih trgovinskih poti in poslovnih priložnosti, tudi za mala in srednja podjetja, ter s podpiranjem razvoja in posodobitve infrastrukture, ki omogoča trgovino, kar je ključno za obravnavanje visokih trgovinskih stroškov priznava, da ima strategija Global Gateway v vse bolj konkurenčnem globalnem okolju, v katerem se trgovinska odvisnost močno uporablja kot orožje in orodje gospodarske prisile, ključno vlogo pri podpiranju diverzifikacije dobavnih verig, zmanjševanju kritičnih odvisnosti v ključnih sektorjih, krepitvi geopolitičnega položaja EU ter krepitvi njene strateške odpornosti, gospodarske varnosti in dolgoročne konkurenčnosti, kot je poudarjeno v poročilu Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 o prihodnosti evropske konkurenčnosti, hkrati pa podpira razvojne prednostne naloge partnerskih držav in spoštuje njihove demokratične postopke odločanja v skladu z načelom skladnosti politik za razvoj;

88. poudarja, da je uspeh naložb strategije Global Gateway odvisen od stabilnega in predvidljivega trgovinskega okvira; poziva, naj naložbe strategije Global Gateway po potrebi vključujejo elemente za olajševanje trgovine, s katerimi bi partnerskim državam zagotovili resničen in trajnostni razvoj, boljši dostop do trga in izvozni potencial; poziva, naj se zagotovijo sinergije med pobudami strategije Global Gateway in trgovinsko politiko EU, vključno s trgovinskimi sporazumi, ter prednostnimi nalogami pri izvajanju v okviru poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju, splošne sheme preferencialov ter drugih obstoječih trgovinskih okvirov in mehanizmov; poudarja, da zagotavljanje takšnih sinergij zahteva tudi pregled vodilnih projektov strategije Global Gateway glede varnostnih in strateških tveganj, zlasti kadar lahko podjetja pod državnim nadzorom iz avtoritarnih držav pridobijo nadzor nad kritično digitalno, pomorsko, prometno, energetsko ali komunikacijsko infrastrukturo; poziva, naj bo strategija Global Gateway dobro usklajena s pravili STO in naj čimbolj podpira vključevanje partnerskih držav v regionalni in svetovni trgovinski sistem, ki temelji na pravilih; poziva Komisijo, naj

oceni trgovinske in naložbene tokove, ustvarjene v okviru strategije Global Gateway;

89. poziva, naj strategija Global Gateway prek trgovine in spodbujanja naložb bolj neposredno vključi zasebni sektor ter zagotovi zavezanost evropskih podjetij sodelovanju v vodilnih projektih v partnerskih državah;

90. poziva k povečanju tehnične pomoči za podporo institucionalnim zmogljivostim in regulativni reformi, zlasti za racionalizacijo trgovinskih procesov in krepitev sposobnosti partnerskih držav za izpolnjevanje mednarodnih standardov, vključno s sanitarnimi in fitosanitarnimi standardi, tehničnimi standardi, standardi trajnostnosti, digitalizacijo carine in sledljivostjo vrednostne verige; poudarja, da mora strategija Global Gateway kljub temu spoštovati domači regulativni prostor in ne sme biti pogojena z regulativnimi reformami, ki slabijo regulativne organe;

91. poziva, naj strategija Global Gateway podpira projekte, ki omogočajo trgovino in lahko zagotovijo socialno vključujočo in okoljsko trajnostno gospodarsko rast, povezovanje in ustvarjanje delovnih mest ter spoštujejo človekove pravice; poudarja, da se ti projekti, zlasti prometni koridorji, ne smejo izvajati na račun pogojev zaposlovanja ali varstva dela in okolja; poziva, naj se zagotovi, da bodo projekti povečali vzajemno konkurenčnost, tudi z omogočanjem usklajevanja s podnebnimi cilji in podpiranjem skladnosti z avtonomnimi trajnostnimi ukrepi EU, povezanimi s trgovino, ki obravnavajo emisije ogljika, škodljive vplive na okolje, ter spodbujanje človekovih pravic; meni, da je cilj strategije Global Gateway zaščititi odporno dobavno verigo kritičnih surovin, ki je potrebna za zeleni prehod in gospodarsko varnost EU, vendar bi morala upoštevati tudi vključujoč razvoj in zagotoviti, da imajo trgovinski partnerji koristi od pridobivanja virov z lokalno predelavo, prenosom spretnosti in znanja ter ustvarjanjem dodane vrednosti za lokalne skupnosti; opozarja, da bi morala strategija Global Gateway v skladu z zeleno diplomacijo EU prispevati k energetskemu prehodu; poziva, naj se s financiranjem strategije Global Gateway zagotovi interoperabilnost s standardi EU, preglednimi postopki ter spoštovanjem okoljskih, socialnih in upravljavskih standardov, tudi s sistemi stalnega spremljanja;

Finančni instrumenti

92. poudarja, da je EU izvajala operacije razvojnega financiranja in naložbene operacije, ki temeljijo na jamstvih, precej pred začetkom izvajanja strategije Global Gateway leta 2021, tudi prek Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus;

93. poziva Komisijo, naj izvede oceno učinka Evropskega sklada za trajnostni razvoj in Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus, ki bi morala biti podlaga za naslednji sklad Globalna Evropa, ki bo

podpiral strategijo Global Gateway v naslednjem večletnem finančnem okviru, pri čemer je treba meriti tudi napredek pri zmanjševanju neenakosti ter krepitvi človekovega razvoja, vključevanja in dostopnosti ter pri spodbujanju socialnih in okoljskih standardov; vztraja, da morajo vsi prihodnji finančni instrumenti temeljiti na zanesljivi oceni obstoječega financiranja; meni, da so potrebni večja preglednost in poročanje ter boljša struktura obvladovanja tveganja in upravljanja, tudi v smislu podrobnosti proračunske nomenklature; meni, da bi bilo treba odpraviti ovire, ki trenutno preprečujejo širšo udeležbo evropskih malih in srednjih podjetij pri projektih strategije Global Gateway, hkrati pa priznava izzive, ki izhajajo iz obsežnega financiranja in dejstva, da so mednarodna podjetja ključni partnerji zasebnega sektorja;

94. poudarja, da je pomembno uporabiti vključujoč pristop Ekipe Evropa; spodbuja Komisijo, EIB, Evropsko banko za obnovo in razvoj ter nacionalne razvojne finančne institucije, naj v okviru strategije Global Gateway oblikujejo in izvajajo instrumente za zmanjševanje tveganj, da bodo enostavnejši in bolj predvidljivi, ter naj delujejo na način, ki aktivno odpira dostop podjetjem iz vseh držav članic, vključno s tistimi iz držav brez nacionalnih razvojnih finančnih institucij, z zagotavljanjem sorazmernih zahtev za vstop in prilagojenih priložnosti za mala in srednja podjetja, ter naj oblikujejo posebne sheme zavarovanja političnih tveganj za projekte strategije Global Gateway;

95. poudarja, kako pomembna so orodja za spodbujanje trgovine in izvoza, vključno z izvoznokreditnimi agencijami, jamstvi, zavarovalnimi produkti in poslovnimi partnerstvi, kot sestavni deli nabora orodij strategije Global Gateway; spodbuja Komisijo in države članice, naj okrepijo usklajevanje glede uporabe izvoznokreditnih agencij, dejavnosti gospodarske diplomacije in političnih obiskov na visoki ravni v okviru pristopa Ekipe Evropa, da bi evropskim podjetjem, zlasti malim in srednjim podjetjem, olajšali trajnostni izvoz in dostop do trgov v partnerskih državah; poziva k trdnim zaščitnim ukrepom, da bi zagotovili popolno skladnost z mednarodnimi pravili, razvojnimi cilji in standardi EU na področju človekovih pravic, okolja, podnebja, preglednosti in vzdržnosti dolga;

96. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo popolno preglednost vseh operacij, ki vključujejo skupno ali usklajeno ukrepanje evropskih izvoznokreditnih agencij in institucij za financiranje razvoja, vključno z objavo meril za izbor projektov, upravičencev in ocen učinka;

97. opozarja, da je EIB Global, ki je razvojna veja Evropske investicijske banke, eden od ključnih izvajalcev strategije Global Gateway in se zato od nje pričakuje, da bo v svojih projektih uporabljala najvišje standarde preglednosti in odgovornosti; poziva Komisijo in izvajalske partnerje, naj ustrezne informacije objavijo pravočasno in na dostopen način; spodbuja Komisijo, naj čim bolj poveča sodelovanje z

Evropsko investicijsko banko kot banko EU, kar bi se moralo odražati v naslednjem večletnem finančnem okviru; spodbuja razvojne finančne institucije, ki izvajajo projekte strategije Global Gateway, kot je Evropska investicijska banka, naj javno objavijo vsako oceno dolga, povezano s projekti; ponovno poudarja, da mora biti EIB Global osredotočena na agendo za pravičen in trajnosten razvoj v državah prejemnicah;

98. poudarja, da je treba povečati uporabo kombiniranega financiranja in koncesijskih instrumentov, kjer je to primerno, da bi bili projekti komercialno donosni; pozdravlja prizadevanja EIB, da bi dodatno povečala učinkovitost in racionalizirala postopke, tudi z uporabo vzajemnega zaupanja z namenskimi partnerji Ekipe Evropa, kadar je to mogoče;

99. nadalje poziva, naj se oceni, v kolikšni meri bi bilo mogoče s pomočjo Evropske investicijske banke mobilizirati sredstva uradne razvojne pomoči v okviru strategije Global Gateway, da bi dosegli tudi jasnejše razlikovanje med agendo EU za konkurenčnost, ki izhaja iz sredstev, ki niso povezana z uradno razvojno pomočjo, in agendo za razvoj, ki jo zajema uradna razvojna pomoč; poudarja, da so za nove in inovativne tehnologije ter mala in srednja podjetja potrebni posebni instrumenti financiranja ter da bi morala biti na voljo nepovratna sredstva, pa tudi posojila, instrumenti za zmanjševanje tveganj in potencialno lastniški kapital;

100. opozarja, da morajo poleg EIB Global tudi druge multilateralne razvojne banke, ki so vključene v izvajanje strategije Global Gateway, spoštovati visoke standarde preglednosti in odgovornosti; poudarja, da bi morale vse multilateralne razvojne banke, ki sodelujejo v operacijah strategije Global Gateway, dokazati razvojno dodatnost, se izogibati praksam, ki povečujejo ranljivosti zaradi dolgov v partnerskih državah, ter uskladiti svoje financiranje s pravičnimi, trajnostnimi in lokalno koristnimi razvojnimi rezultati; poziva Komisijo, naj zagotovi popolno spoštovanje teh načel;

°

° °

101. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje predsedniku Evropskega sveta, Svetu in Komisiji.